



Haziran 2022

## İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler  
Bölüm Müdürü  
alper.gurler@isbank.com.tr

H. Erhan Gül  
Birim Müdürü  
erhan.gul@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya  
Müdür Yardımcısı  
dilek.kaya@isbank.com.tr

İlker Şahin  
Uzman  
ilker.sahin@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak  
Uzman Yardımcısı  
berat.ocak@isbank.com.tr

### Küresel Ekonomi

Gelişmiş ülke merkez bankalarının faiz artırımına ilişkin açıklamaları ve Rusya'ya yönelik yaptırımlar küresel piyasaların odağında yer almaya devam etti.

ABD ekonomisine ilişkin öncü göstergeler iktisadi faaliyetin Mayıs'ta ivme kaybetmekle birlikte canlı seyrini sürdürdüğüne işaret etti. Mayıs ayı toplantısının tutanakları Fed'in önümüzdeki iki toplantıda 50'şer baz puanlık faiz artışına gidebileceğini gösterdi.

Euro Alanı'nda yıllık enflasyon TÜFE'de %8,1, ÜFE'de ise %37,2 ile rekor tazeledi. ECB yetkilileri ay içinde yaptıkları açıklamalarda faiz artışı için Temmuz ayını işaret etti.

Çin'de yaklaşık iki aydır uygulanmakta olan ve ekonomik aktiviteyi olumsuz etkileyen karantina önlemleri 1 Haziran'dan itibaren gevşetildi. Çin Merkez Bankası borçlanma faiz oranında 15 baz puan indirimine gitti.

IIF'nin yayımladığı rapora göre, 2022 yılının ilk çeyreği itibarıyla küresel borç stoku 305 trilyon USD'ye çıktı. Borç stokunun GSYH'ye oranı %348 düzeyinde gerçekleşti.

AB ülkeleri Rusya'dan gerçekleştirilen petrol ithalatının büyük çoğunluğunu bu yılın sonuna kadar azaltma konusunda anlaştı. Brent türü ham petrolün varil fiyatı Mayıs'ta aylık bazda %12,3 yükseldi. OPEC+ ülkeleri Haziran ayı başında gerçekleştirdikleri toplantıda Temmuz ve Ağustos ayları için planlanan günlük petrol üretimini 648 bin varile yükseltti.

### Türkiye Ekonomisi

Türkiye ekonomisi 2022 yılının ilk çeyreğinde özel tüketim talebindeki canlılığın sürmesine bağlı olarak yıllık bazda %7,3 ile piyasa beklentileri paralelinde büyüdü. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre çeyreklik büyüme %1,2 düzeyinde gerçekleşti.

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı Mart ayında bir önceki aya göre 0,4 puanlık artışla %11,5 oldu. Mart ayında işgücüne katılımdaki artışa karşılık istihdam gerilerken işsiz sayısındaki 153 bin kişilik yükseliş işsizlik oranındaki artışta rol oynadı.

Mayıs ayında 49,2 düzeyinde gerçekleşen imalat PMI sektörün faaliyetlerindeki zayıflığın üçüncü aya taşındığını gösterdi.

Mart ayında 5,6 milyar USD'ye yükselen cari açık, yılın ilk çeyreğinde 18,1 milyar USD'ye ulaştı. Dış ticaret açığındaki genişleme eğilimi Nisan ve Mayıs aylarında devam etti.

Merkezi yönetim bütçesi Nisan ayında 50,2 milyar TL açık verdi. Bu dönemde faiz dışı açık 31 milyar TL oldu.

Enflasyon göstergelerindeki bozulma Mayıs ayında da devam etti. Bu dönemde TÜFE ve Yİ-ÜFE yıllık bazda sırasıyla %73,5 ve %132,2 oranında artış kaydetti.

Küresel Ekonomi .....	2
Türkiye Ekonomisi .....	4
Finansal Piyasalar ve TCMB.....	10
Bankacılık Sektörü .....	11
Genel Değerlendirme .....	12
Grafikler .....	13
Özet Tablolar .....	15

**Dünya Ekonomik Forumu Davos'ta gerçekleşti.**

Dünya Ekonomik Forumu koronavirüs tedbirleri çerçevesinde 2 yıl ertelenmesinin ardından bu yıl 22-26 Mayıs tarihleri arasında Davos'ta gerçekleşti. Salgının ardından Ukrayna-Rusya savaşı nedeniyle artan jeopolitik ve ekonomik zorlukların öne çıktığı bir ortamda, forumun gündeminde küreselleşmenin geleceği, iklim değişikliği, enerji krizi, küresel ölçekte yükselen enflasyon ve gıda güvenliğine ilişkin endişeler yer aldı.

**AB Komisyonu ekonomik büyümeye ilişkin tahminlerini aşağı yönlü revize etti.**

AB Komisyonu'nun önümüzdeki döneme ilişkin tahminlerini paylaştığı raporunda Rusya-Ukrayna savaşının enerji ve emtia fiyatları üzerindeki etkisine dikkat çekildi. Raporda, Euro Alanı için 2022 yılına ilişkin ekonomik büyüme beklentisi %4'ten %2,7'ye düşürülürken, enflasyon beklentisi %3,5'ten %6,1'e yükseltildi. Küresel ekonomik görünüme ilişkin değerlendirmelere de yer verilen raporda, Türkiye ekonomisinin 2022 yılında %2 oranında büyüyeceği, yıllık enflasyonun da %63,1 düzeyinde gerçekleşeceği tahmin edildi.

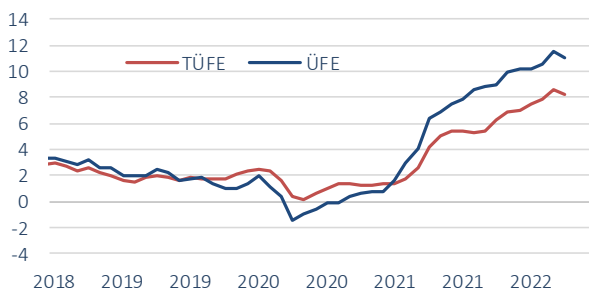
**AB Komisyonu Tahminleri (yıllık % değişim)**

	İlkbahar Tahminleri (%)		Değişim* (% puan)	
	2022	2023	2022	2023
<b>Büyüme</b>				
Dünya	3,2	3,5	-1,3	0,0
ABD	2,9	2,3	-1,6	-0,1
Euro Alanı	2,7	2,3	-1,6	-0,1
Türkiye	2,0	3,0	-2,0	-1,0
<b>Yılsonu Enflasyonu</b>				
ABD	7,3	3,1	4,0	0,9
Euro Alanı	6,1	2,7	3,9	1,3
Türkiye	63,1	54,1	45,4	38,7

(\*) Sonbahar 2021 Raporu tahminlerinden farkı

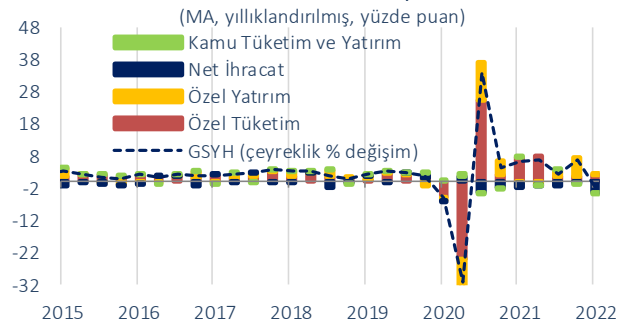
**ABD'de yıllık TÜFE enflasyonu Nisan'da %8,3'e indi.**

ABD'de Nisan ayında tüketici fiyatları aylık bazda %0,3 ile %0,2'lik piyasa beklentilerinin üzerinde yükseliş kaydetmesine karşılık geçtiğimiz yılın Ağustos ayından bu yana en düşük düzeyinde gerçekleşti. Bu gelişmede, Mart ayında rekor seviyelere ulaşan akaryakıt fiyatlarının Nisan'da gerilemesi etkili oldu. Yıllık TÜFE enflasyonu da %8,3'e inmesine rağmen yüksek seviyesini sürdürdü. Bu

**ABD Enflasyon Göstergeleri**  
(yıllık % değişim)

dönemde yıllık ÜFE enflasyonu %11 düzeyinde gerçekleşti.

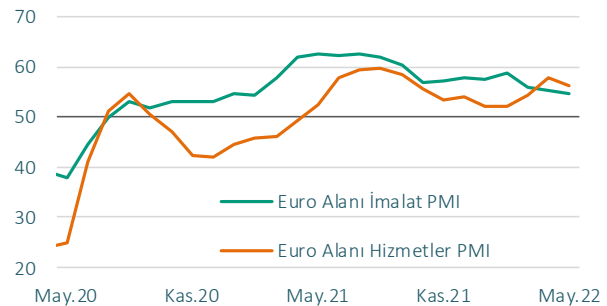
ABD'de 2022'nin ilk çeyreğine ilişkin GSYH değişimi yıllıklandırılmış verilere göre yıllık bazda -%1,4'ten -%1,5'e revize edildi. Ekonomideki daralmada, tüketim harcamalarındaki %3,1'lik artışa karşılık dış ticaret açığındaki %18,3'lük yükseliş belirleyici oldu. Mayıs'ta işsizlik oranı Mart ayından bu yana değişim kaydetmeyerek %3,6 seviyesindeki düşük seyrini sürdürdü. Bu dönemde 390 bin kişi düzeyinde gerçekleşen tarım dışı istihdam artışı bir önceki aya göre ivme kaybetse de istihdam piyasasındaki olumlu görünümün genel olarak korunduğuna işaret etti. Ülkede ortalama saatlik ücretler Mayıs'ta yıllık bazda %5,2 artış kaydetti.

**ABD'de Ekonomik Büyüme****Fed tutanakları önümüzdeki iki toplantıda 50'şer baz puanlık faiz artışına işaret etti.**

Fed'in Mayıs ayı toplantısının tutanaklarında Fed üyelerinin çoğunluğunun önümüzdeki iki toplantıda 50'şer baz puanlık faiz artışını desteklediği görülürken, 2023 yılının ortasına kadar politika faizinde ilave 125 baz puanlık artış yapılabileceği vurgulandı. Tutanaklarda, para politikasında uygun sıkılaştırma ile işgücünde güçlü görünümün korunmasıyla enflasyonda %2'lik hedefe ulaşabileceği belirtildi.

**Euro Alanı'nda iktisadi faaliyet ivme kaybetti.**

Euro Alanı'nda büyüme verisi 2022'nin ilk çeyreğinde çeyreklik bazda %0,3, yıllık bazda %5,1 ile 0,1'er puan yukarı yönlü revize edildi. Şubat ayının sonunda başlayan Rusya-Ukrayna savaşına rağmen ilk çeyrekte büyümenin 2021'in son çeyreğine benzer bir performans sergilediği görüldü.

**Euro Alanı İmalat ve Hizmetler PMI**

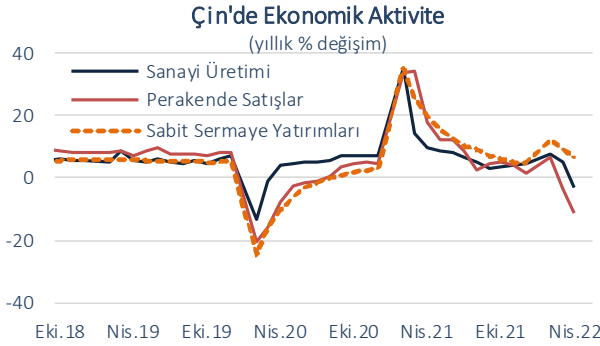
Kaynak: Datastream

## Küresel Ekonomi

Euro Alanı'nda jeopolitik gelişmelerin enerji fiyatlarını yükseltmesinin yanı sıra tedarik zincirindeki bozulmalar Mayıs ayında enflasyonu artırmaya devam etti. Bu dönemde yıllık TÜFE enflasyonu %8,1, ÜFE enflasyonu %37,2 ile rekor tazeledi. ECB yetkilileri ay içinde yaptıkları açıklamalarda faiz artışı için Temmuz ayını işaret etti.

## Çin'de karantina uygulamaları Haziran ayı başında gevşetildi.

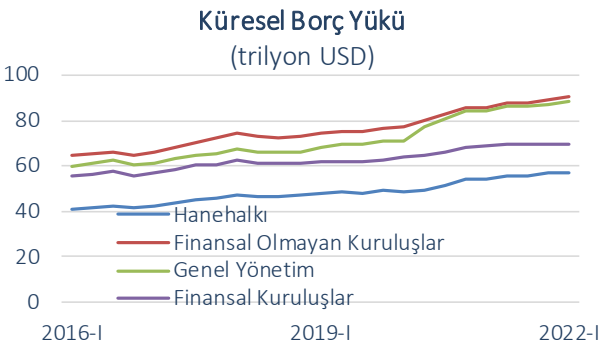
Çin'de ekonomik aktivite karantina önlemlerinin etkisiyle son aylarda olumsuz bir görünüm sergiledi. Sanayi üretimi genişleme beklentilerinin aksine Nisan ayında yıllık bazda %2,9 daralırken, perakende satışlar yıllık bazda %11,1 ile Mart 2020'den bu yana en hızlı azalışını sergiledi. İmalat PMI Mayıs'ta aylık bazda 2,2 puan artmakla birlikte 49,6 ile sektörde daralmanın sürdüğünü gösterdi. Bu dönemde hizmetler PMI da 45,3 ile eşik seviyenin altında kalmaya devam etti.



Ülkede yıllık TÜFE enflasyonu Nisan'da %2,1 ile Kasım 2021'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Çin Merkez Bankası 20 Mayıs'ta gerçekleştirdiği toplantısında, 5 yıllık borçlanma faiz oranını 15 baz puan düşürerek %4,45 seviyesine indirdi. Şangay'da yaklaşık 2 aydır devam eden karantina önlemleri 1 Haziran gece yarısından itibaren gevşetilirken, Çin hükümetinin önümüzdeki dönemde ekonomiyi destekleyici yönde adımlar atmaya devam etmesi bekleniyor.

## Küresel borç stoku yılın ilk çeyreği itibarıyla rekor tazeledi.

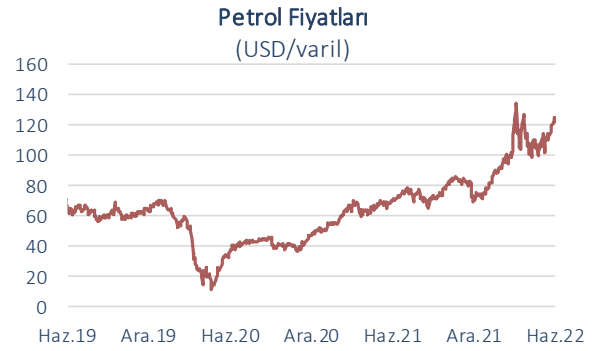
IIF tarafından 18 Mayıs'ta yayımlanan rapora göre, küresel borç stoku 2022'nin ilk çeyreği itibarıyla geçen yılın son çeyreğine kıyasla 3,3 trilyon USD artarak 305 trilyon USD ile tüm zamanların en yüksek düzeyine ulaştı. Bu gelişmede, Çin'in ve ABD'nin borç stokunun sırasıyla 2,5 ve 1,8 trilyon USD artması etkili oldu. Bununla birlikte, geçtiğimiz yılın ilk çeyreğinde %363 seviyesinde



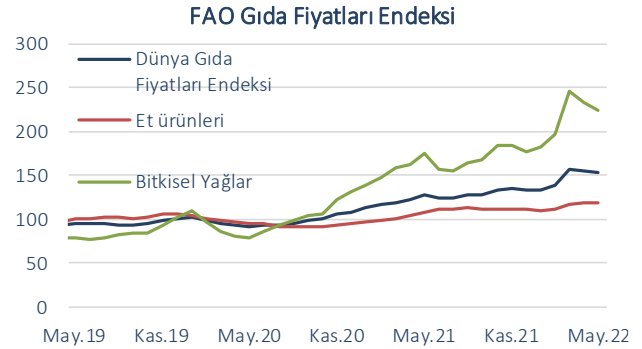
olan küresel borç stokunun GSYH'ye oranı, bu yılın ilk çeyreğinde birçok ülkede ekonomik aktivitede gözlenen güçlü toparlanma paralelinde %348'e geriledi.

## Emtia fiyatları...

Mayıs ayında petrol fiyatları AB ülkelerinin Rusya'dan petrol ithalatına ambargo uygulanması konusunda anlaşmalarının ve Çin'de karantina önlemlerinin sona ereceğinin açıklanmasının etkisiyle yukarı yönlü bir seyir izledi. Brent türü ham petrolün fiyatı aylık bazda %12,3 yükselerek Mayıs ayını 122,8 USD/varil ile son 2 ayın en yüksek düzeyinde tamamladı. OPEC+ Haziran toplantısında, Temmuz ve Ağustos ayları için planlanan günlük petrol üretimi %50 oranında artırılarak 648 bin varile yükseltildi.



Dünya Bankası tarafından yayımlanan verilere göre, Mayıs ayında enerji fiyatları petrol ve doğal gaz ücretlerindeki artışın etkisiyle aylık bazda %5 yükseldi. Bununla birlikte, gıda enflasyonuyla doğrudan ilgisi olan gübre, üre fiyatlarındaki hızlı düşüşün etkisiyle aylık bazda %12,5 geriledi. Ayrıca, Çin'deki karantina önlemlerinin talebi baskılamasıyla metal, bakır ve nikel fiyatlarında düşüşler gözlemlendi. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından açıklanan ve gıda fiyatlarındaki aylık değişimleri gösteren dünya gıda fiyatları endeksi, Mayıs ayında aylık bazda 0,9 puan azalışla 157,4 düzeyine geriledi. Bu dönemde bitkisel yağ ve süt ürünlerinde düşüş yaşanırken, tahıl ve et endekslerinde yükseliş gözlemlendi.



Kaynak: Datastream

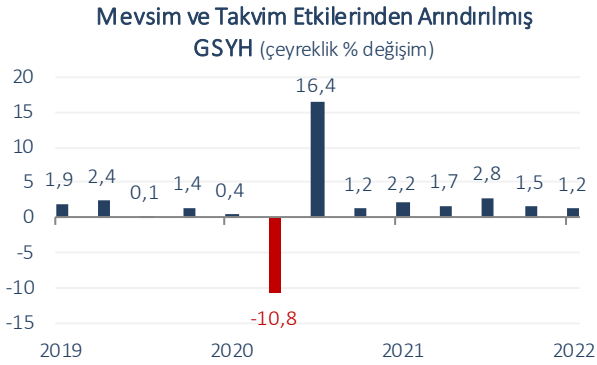
## Türkiye Ekonomisi - Büyüme

### Türkiye ekonomisi ilk çeyrekte %7,3 büyüdü.

Türkiye ekonomisi yılın ilk çeyreğinde zincirlenmiş hacim endeksine göre yıllık bazda %7,3 ile piyasa beklentileri paralelinde büyüyerek geçtiğimiz yıl boyunca süren güçlü performansını bu yılın ilk çeyreğinde bir miktar ivme kaybetmekle birlikte korudu.

Harcamalar Yöntemiyle Büyümeye Katkıları	2021					2022
	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1
<b>Tüketim</b>	<b>4,2</b>	<b>14,5</b>	<b>6,4</b>	<b>12,2</b>	<b>9,3</b>	<b>11,7</b>
Özel	4,2	14,0	5,5	12,5	9,0	11,6
Kamu	0,0	0,5	1,0	-0,3	0,3	0,1
<b>Yatırım</b>	<b>3,1</b>	<b>5,5</b>	<b>-0,5</b>	<b>-0,2</b>	<b>1,7</b>	<b>0,3</b>
<b>Stok Değişimi</b>	<b>-1,2</b>	<b>-5,1</b>	<b>-5,4</b>	<b>-7,0</b>	<b>-4,8</b>	<b>-8,1</b>
<b>Net İhracat</b>	<b>1,2</b>	<b>7,0</b>	<b>6,9</b>	<b>4,2</b>	<b>4,9</b>	<b>3,5</b>
ihracat	0,9	11,0	5,0	4,8	5,3	3,9
ithalat	0,2	-4,0	1,9	-0,6	-0,4	-0,5
<b>GSYH (yıllık, %)</b>	<b>7,3</b>	<b>21,9</b>	<b>7,5</b>	<b>9,1</b>	<b>11,0</b>	<b>7,3</b>

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre de Türkiye ekonomisi 2022'nin ilk çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %1,2 büyüdü. Ekonomik aktivite 2021 yılının son çeyreğinde çeyreklik bazda %1,5 büyümüşü.

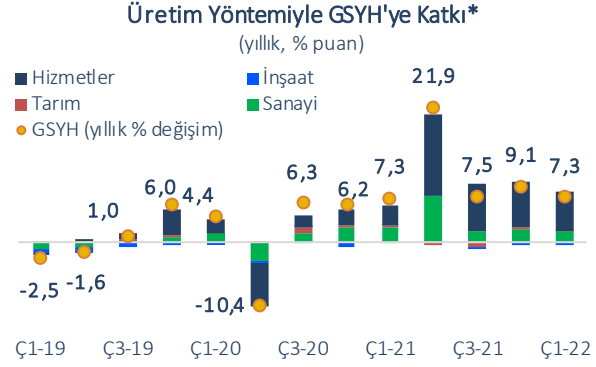


Enflasyonda yaşanan hızlı yükselişe bağlı olarak 2022'nin ilk çeyreğinde Türkiye ekonomisi cari fiyatlarla bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %79,5 oranında genişledi. Böylece, cari fiyatlarla Türkiye ekonomisinin 4 çeyreklik kümülatif büyüklüğü ilk çeyrek itibarıyla 8,3 trilyon TL'yi aştı. Bu dönemde USD cinsi GSYH ise 793,8 milyar USD oldu.

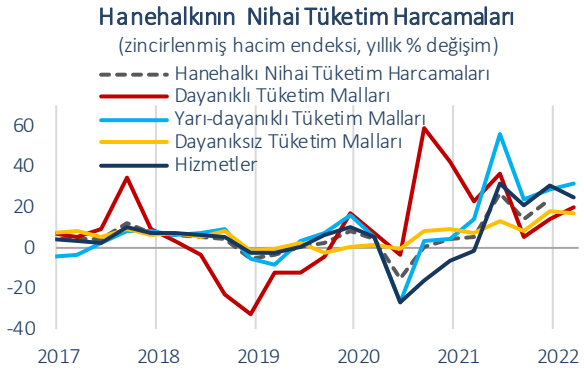
### Özel tüketimin güçlü katkısı sürdü.

2022 yılının ilk çeyreğinde kaydedilen güçlü büyüme performansında özel tüketim harcamalarının katkısı öne çıktı. Bu gelişmede, enflasyon beklentilerindeki bozulmanın etkisiyle öne çekilen talep de önemli rol oynadı. Yılın ilk çeyreğinde, dayanıklı ve yarı dayanıklı tüketim mallarına yönelik harcamaların yıllık artış hızı 2021'in son çeyreğine kıyasla hızlanırken, dayanıksız tüketim malları ile hizmetlere yönelik tüketim harcamaları

ivme kaybetti.



Zincirlenmiş hacim endeksine göre, yılın ilk çeyreğindeki ihracat hacmindeki genişlemeye bağlı olarak net ihracatın büyümeye katkısı 3,5 puan ile güçlü kalmaya devam etti. Geçtiğimiz yılın ikinci yarısında büyümeyi sınırlandıran yatırım harcamaları, makine-teçhizat yatırımlarındaki artışla ilk çeyrekte büyümeyi destekledi. İstatistikî hata payını da içeren stok değişimi ise yılın ilk çeyreğinde büyümeyi 8,1 puan sınırlandırdı.



### İnşaat sektörü büyümeyi sınırlandırmaya devam ediyor.

Üretim yöntemiyle katkılar incelendiğinde, hizmetler ile sanayi sektörlerinin yılın ilk çeyreğinde büyümeye sırasıyla 6,6 ve 1,6 puan katkı sağladığı görüldü. Geçtiğimiz yılın ikinci yarısından itibaren büyümeyi sınırlandıran inşaat sektörü ise aynı seyrini sürdürerek GSYH büyümesini 0,4 puan aşağı çekti.

İktisadi faaliyet kollarına göre incelendiğinde, yılın ilk çeyreğinde finans ve sigorta faaliyetlerinde yıllık bazda kaydedilen %24,2'lik artış ile inşaat sektörü faaliyetlerinde yaşanan %7,2'lik daralma dikkat çekti.

### Beklentiler...

Öncü göstergeler yılın ilk çeyreğinde tüketim talebinin öne çekilmesinin ve güçlü ihracat performansının etkisiyle hızlı bir büyüme sergileyen ekonomik aktivitenin ikinci çeyrekle beraber bir miktar ivme kaybettiğine işaret ediyor. Yurt içi fiyat gelişmelerinin de izleyen dönemde büyüme üzerinde baskı yaratabileceği değerlendiriliyor.

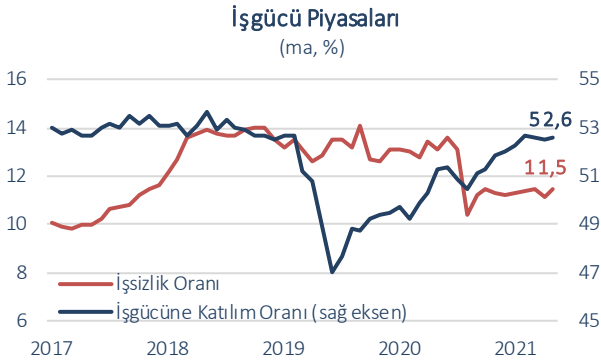
Not: Tablodaki rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(\*) Vergi ve sübvansiyonlar hariç.

Kaynak: Datastream, TÜİK

**İşsizlik oranı Mart ayında yükseldi.**

Mart ayında mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı aylık bazda 0,4 puan artarak %11,5 düzeyinde gerçekleşti. İşsizlik oranındaki yükselişte işgücünün 96 bin kişi artmasına karşılık istihdamda kaydedilen 59 bin kişilik azalış ve işsiz sayısındaki 153 bin kişilik artış belirleyici oldu. Zamana bağlı eksik istihdam, işsizler ve potansiyel işgücü toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranını ifade eden atıl işgücü oranı, Mart'ta aylık bazda 0,6 puan artış kaydederek %22,7 düzeyine yükseldi. Yılın ilk çeyreğinde istihdam, tarım ve inşaat sektörlerinde yaşanan faaliyet kaybına bağlı olarak 2021



sonuna kıyasla gerilerken, sanayi ve hizmetler sektörlerinde artış kaydetti.

**Öncü verilere göre imalat sanayiinde daralma Mayıs'ta devam etti.**

İmalat sanayii PMI, Nisan'ın ardından Mayıs ayında da 49,2 değerini alarak sektördeki daralmanın üçüncü aya taşındığına işaret etti. Mayıs'ta düşük talep ve fiyat baskıları sektördeki daralmada rol oynarken, tedarik zincirindeki aksamalar ile maliyet artışlarının etkisinin Nisan ayına kıyasla hafiflediği gözlemlendi. Euro Alanı'nda iktisadi faaliyette yaşanan ivme kaybının bir sonucu olarak Mayıs ayında yeni ihracat siparişleri son iki yılın en hızlı düşüşünü kaydetti.

**Ekonomik güven endeksi Mayıs'ta yükseldi.**

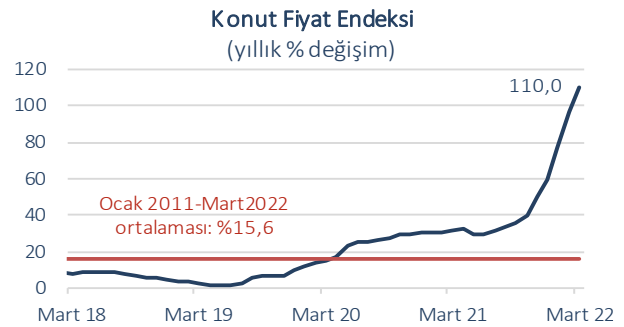
Güven endekslerindeki karışık görünüm Mayıs ayında da devam etti. Nisan ayında tarihi düşük seviyeye inen tüketici güven endeksi Mayıs'ta sınırlı biçimde toparlanarak 67,6 düzeyine yükseldi. Bu dönemde mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi gerilemeye devam ederek 107'ye indi. İnşaat siparişlerindeki azalmanın etkisiyle baskı altında kalan inşaat sektöründe güven Mayıs'ta gerilerken, perakende ve hizmetler sektörü güven endeksleri yabancı ziyaretçilerin iş hacimlerine yaptığı katkının desteğiyle yükseliş kaydetti. Bu çerçevede, ekonomik güven endeksi Mayıs'ta bir önceki aya kıyasla %2,1 oranında iyileşerek 96,7 oldu.

**Yabancı ziyaretçi sayısında hızlı yükseliş...**

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın verilerine göre, Nisan ayında Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayısı yıllık bazda %226 artarak 2,6 milyon kişi düzeyinde gerçekleşti. Nisan'da Almanya'dan gelen ziyaretçi sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 6 kat arttı. Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçiler içinde ilk sıraya yükselen Almanya'yı, Bulgaristan ve İngiltere takip etti. Rusya ve Ukrayna'dan gelen ziyaretçi sayısında ise yıllık bazda sırasıyla %16,6 ve %43,7 düşüş kaydedildi. Ocak-Nisan döneminde Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayısı yaklaşık 7,5 milyon kişi ile geçen yılın aynı dönemine göre %172,5 artmakla birlikte pandemi etkisinin görülmediği 2019 yılının aynı dönemine kıyasla %14,4 daha düşük gerçekleşti.

**Konut satışları Nisan'da yıllık bazda %38,8 arttı.**

Nisan ayında yıllık bazda %38,8 artan konut satışları 133,1 bin adet ile veri setinin yayımlanmaya başladığı 2013 yılından bu yana en yüksek Nisan ayı gerçekleşmesini sergiledi. Bu dönemde, ilk defa satışı yapılan konut sayısı %24,7 yükselerek 36,4 bin adede çıkarken, ikinci el konut satışları yıllık bazda %45 genişleyerek 96,6 bin oldu. İlk el konut satışları toplam satışlar içinde %24,7 ile tarihi düşük seviyede gerçekleşti. Nisan ayında yabancılara yapılan konut satışları yıllık bazda %58,1 oranında arttı. Bu dönemde Rusya vatandaşlarına yapılan konut satışlarının %186,6 artması dikkat çekti. Böylece, 2021 sonunda yabancıya konut satışları içinde %9,1 olan Rusya'nın payı Nisan'da %17,7'ye yükseldi.



Mart ayı itibarıyla yurt içinde konut fiyatları yıllık bazda %110 oranında artış kaydetti. Söz konusu artış oranı yabancıların konut talebinin yüksek olduğu güney illerinde %140'a yaklaşırken, İstanbul'da %122 düzeyinde gerçekleşti. Son aylarda kiralık konut fiyatlarının da hızlı biçimde yükselmesi konut piyasasında arz sıkıntısına ilişkin endişeleri gündeme getiriyor.

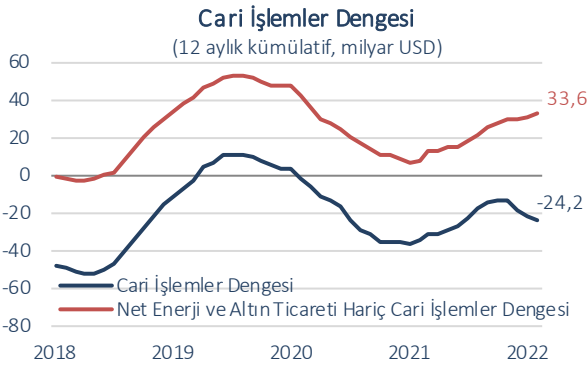
## Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

## Dış ticaret açığı Nisan'da yıllık bazda yaklaşık 2 katına çıktı.

TÜİK verilerine göre Nisan ayında ihracat yıllık bazda %24,6 artarak 23,4 milyar USD, ithalat %35 yükselerek 29,5 milyar USD oldu. Böylece, dış ticaret açığı Nisan ayında yıllık bazda %98,5 genişleyerek 6,1 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde, jeopolitik gelişmelerin etkisiyle yükselişini sürdüren enerji ve emtia fiyatları dış ticaret açığındaki genişlemede rol oynamaya devam etti. Nisan 2021'de %85,9 düzeyinde bulunan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2022 yılının aynı ayında %79,3'e geriledi.

## Cari açık Mart ayında 5,6 milyar USD oldu.

Mart'ta cari işlemler açığı yıllık bazda %67 genişleyerek 5,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Geçtiğimiz yılın Mart ayında 2,7 milyar USD olan net enerji ithalatı, bu yılın aynı ayında 7,1 milyar USD'ye ulaşarak cari açıktaki genişlemede belirleyici oldu. Bu dönemde, parasal olmayan altın ithalatındaki yükseliş de cari açıktaki genişlemede rol oynadı. Diğer taraftan, taşımacılık ve seyahat gelirlerindeki toparlanmaya bağlı olarak hizmetler dengesi kaynaklı net girişlerin yıllık bazda 1,5 milyar USD artması cari açıktaki genişlemeyi sınırlandırdı.

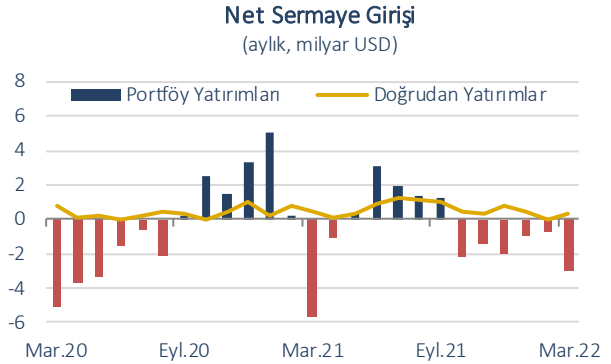


2022'nin ilk çeyreğinde 22,1 milyar USD seviyesinde gerçekleşen net enerji ithalatına bağlı olarak cari açık 18,1 milyar USD oldu. Mart ayında 12 aylık kümülatif cari açık 24,2 milyar USD ile son 8 ayın en yüksek seviyesine ulaştı. Bu dönemde net enerji ithalatı da 57,2 milyar USD

ile tarihi yüksek seviyede gerçekleşti.

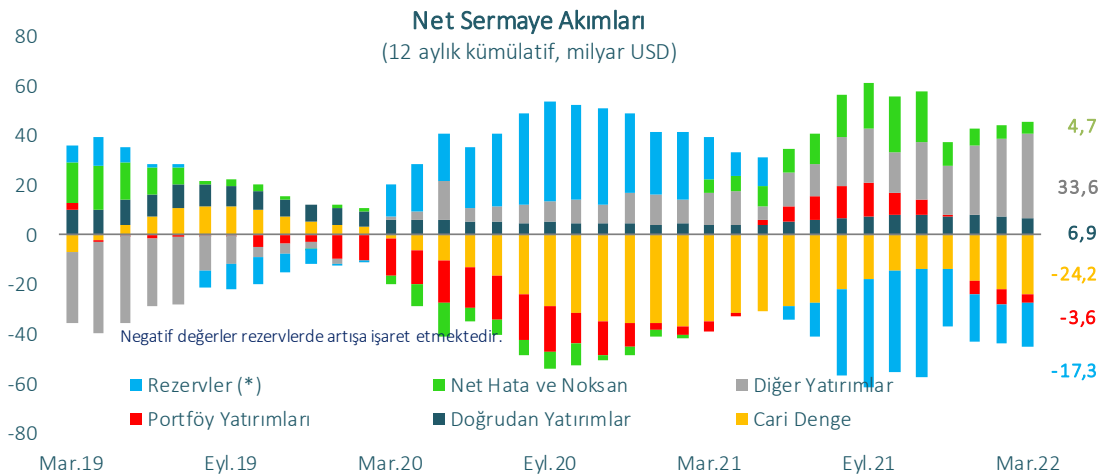
## Net doğrudan yatırımlardaki zayıflık sürüyor.

Net doğrudan yatırımlar Mart ayında yıllık bazda %23,3 oranında gerileyerek 296 milyon USD seviyesine indi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin gayrimenkul yatırımları 392 milyon USD oldu. Yurt içi yerleşiklerin yurt dışında gerçekleştirdiği doğrudan yatırımlarda gözlenen %101,8'lik hızlı yükseliş dikkat çekti. Özellikle yurt dışında gıda imalatına yönelik yatırımların Şubat ayının ardından Mart ayında da sürdüğü görüldü.



## Portföy yatırımlarından çıkış sürüyor.

Portföy yatırımlarında sene başından bu yana gözlenen sermaye çıkışı Mart ayında hız kazanarak 3,1 milyar USD düzeyine yükseldi. Böylece ilk çeyrekte toplam portföy çıkışı 4,8 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Mart ayında yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında 744 milyon USD, DİBS piyasasında da 201 milyon USD satış gerçekleştirdi. Mart ayında yurt dışında gerçekleştirilen tahvil ihraçlarına ilişkin 1,78 milyar USD geri ödeme yapan Genel Hükümet, bu dönemde 2 milyar USD'lik yeni bir tahvil ihracı gerçekleştirerek nette 219 milyon USD'lik kaynak sağlamış oldu. Diğer taraftan, bu dönemde bankalar yurt dışı tahvil ihraçlarına ilişkin 758 milyon USD geri ödeme yaptı. Yurt içi yerleşiklerin yurt dışındaki portföy yatırımları da Mart ayında 1,6 milyar USD ile son 2 yılın en hızlı artışını kaydetti.



Kaynak: TCMB, TÜİK, Datastream

## Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Mart ayında diğer yatırımlar aracılığıyla 2,2 milyar USD'lik sermaye girişi yaşandı. Bu dönemde, yurt dışı bankaların yurt içindeki muhabirlerinde tuttıkları efektif ve mevduatı 1,3 milyar USD artış kaydederken, yurt içi bankaların yurt dışında tuttıkları efektif ve mevduat 2,3 milyar USD yükseldi. Mart ayında bankalar yurt dışından sağlanan kredilerde 54 milyon USD net geri ödeme yaparken, Genel Hükümet ve diğer sektörler sırasıyla 718 milyon USD ve 943 milyon USD net kullanım gerçekleştirdi.

**Rezerv varlıklar ilk çeyrekte 7,7 milyar USD azaldı.**

Rezerv varlıklardaki düşüş Mart ayında hız kazanarak 4,5 milyar USD'ye ulaştı. Böylece, rezerv varlıklar yılın ilk çeyreğinde 7,7 milyar USD azaldı. Yılın ilk iki ayında 1,5 milyar USD'lik sermaye çıkışının yaşandığı net hata ve noksan kaleminde ise Mart ayında 1,58 milyar USD'lik sermaye girişi kaydedildi.

**Beklentiler...**

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, Mayıs ayında dış ticaret açığındaki genişleme hız kazandı. Bu dönemde ihracat hacmi yıllık bazda %15,2 oranında genişleyerek 19 milyar USD, ithalat hacmi %43,8 artışla 29,7 milyar USD oldu. Mayıs'ta dış ticaret açığı yıllık bazda %157 oranında yükselerek 10,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, Ocak-Mayıs döneminde verilen dış ticaret açığı geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %136,1 artışla 43,2 milyar USD düzeyine ulaştı. Dış ticaret açığındaki hızlı genişleme cari denge üzerinde büyük bir baskı oluştururken, önümüzdeki aylarda küresel emtia fiyatlarının yanı sıra turizm gelirlerinin seyri cari dengede belirleyici olacak.

Ödemeler Dengesi	(milyon USD)				
	Mart 2022	Ocak - 2021	Mart 2022	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
<b>Cari İşlemler Dengesi</b>	<b>-5.554</b>	<b>-7.544</b>	<b>-18.074</b>	<b>139,6</b>	<b>-24.223</b>
Dış Ticaret Dengesi	-6.342	-6.992	-21.042	200,9	-43.328
Hizmetler Dengesi	2.329	2.262	5.751	154,2	30.040
Seyahat (net)	1.450	1.843	3.885	110,8	21.219
Birincil Gelir Dengesi	-1.397	-3.011	-2.589	-14,0	-11.610
İkincil Gelir Dengesi	-144	197	-194	-	675
<b>Sermaye Hesabı</b>	<b>-2</b>	<b>-21</b>	<b>-3</b>	<b>-85,7</b>	<b>-46</b>
<b>Finans Hesabı</b>	<b>-3.977</b>	<b>-2.889</b>	<b>-17.994</b>	<b>522,8</b>	<b>-19.549</b>
Doğrudan Yatırımlar (net)	-296	-1.380	-781	-43,4	-6.948
Portföy Yatırımları (net)	3.051	352	4.782	1.258,5	3.634
Net Varlık Edinimi	1.565	-843	2.691	-	5.794
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.486	-1.195	-2.091	75,0	2.160
Hisse Senetleri	-744	-1.812	-1.324	-26,9	-946
Borç Senetleri	-742	617	-767	-	3.106
Diğer Yatırımlar (net)	-2.226	-187	-14.329	7.562,6	-33.573
Efektif ve Mevduatlar	343	1.024	-5.662	-	-16.121
Net Varlık Edinimi	2.168	7.214	3.784	-47,5	1.802
Net Yükümlülük Oluşumu	1.825	6.190	9.446	52,6	17.923
Merkez Bankası	-1	1.378	3.852	179,5	7.222
Bankalar	1.826	4.812	5.594	16,3	10.701
Yurt Dışı Bankalar	1.315	3.889	4.838	24,4	10.255
Yabancı Para	1.493	2.976	2.067	-30,5	6.908
Türk Lirası	-178	913	2.771	203,5	3.347
Yurt Dışı Kişiler	511	923	756	-18,1	446
Krediler	-1.691	594	-1.375	-	-1.844
Net Varlık Edinimi	-84	1.089	-554	-	618
Net Yükümlülük Oluşumu	1.607	495	821	65,9	2.462
Bankacılık Sektörü	-54	190	-1.122	-	-4.857
Bankacılık Dışı Sektörler	943	592	1.441	143,4	6.765
Ticari Krediler	-872	-1.810	-7.281	302,3	-9.246
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-6	5	-11	-	-24
Rezerv Varlıklar (net)	-4.506	-1.674	-7.666	357,9	17.338
<b>Net Hata ve Noksan</b>	<b>1.579</b>	<b>4.676</b>	<b>83</b>	<b>-98,2</b>	<b>4.720</b>

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

## Türkiye Ekonomisi - Bütçe Dengesi

### Merkezi yönetim bütçesi Nisan'da 50,2 milyar TL açık verdi.

Nisan ayında bütçe gelirleri yıllık bazda %75 oranında artış kaydederek 164,1 milyar TL olurken, bütçe harcamaları aynı dönemde yaklaşık iki katına yükselerek 214,3 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Böylece, merkezi yönetim bütçe açığı yıllık bazda %197 ile hızlı bir yükseliş sergileyerek 50,2 milyar TL oldu. Nisan'da faiz harcamaları geçen yılın aynı dönemine göre önemli bir değişim kaydetmezken, geçtiğimiz Nisan ayında 1,7 milyar TL fazla veren faiz dışı denge, bu dönemde 31 milyar TL açık verdi. Yılın ilk dört ayında, bütçe gelirleri yıllık bazda %75,1, bütçe harcamaları %81,9 yükseldi. Böylece, Ocak-Nisan 2021 döneminde 5,9 milyar TL fazla veren bütçe dengesi, bu yılın aynı döneminde 19,4 milyar TL açık verdi.

### İthalde alınan KDV hızlı yükseldi.

Vergi gelirleri Nisan'da yıllık bazda %78,6 genişleyerek 136,3 milyar TL seviyesine ulaştı. Vergi gelirlerindeki artışa en fazla katkıyı ithalat hacmindeki hızlı artışın ve kur gelişmelerinin etkisiyle yıllık bazda %131,3 yükselen ithalde alınan katma değer vergisi sağladı. Ayrıca, Nisan ayında yurt içi otomotiv pazarındaki daralmanın sınırlandırıcı etkisine rağmen araç fiyatlarındaki artış paralelinde motorlu taşıtlardan alınan ÖTV'nin yıllık bazda %126 artması ile petrol ve doğalgaz ürünlerinden alınan ÖTV'nin yıllık bazda 3,9 milyar TL yükselmesi vergi gelirlerini destekledi. Geçtiğimiz yılın Nisan ayında 6 milyar TL düzeyinde gerçekleşen faiz gelirleri de yıllık bazda 4 milyar TL artış kaydetti.

### Cari transferler yıllık bazda %128 arttı.

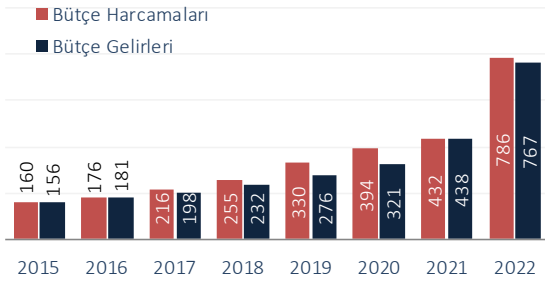
Nisan ayında cari transferler yıllık bazda %128 artış kaydederek 95 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri kalemindeki hızlı yükselişin etkisiyle yaklaşık 2,4 katına çıkan hazine yardımları bu gelişmede etkili oldu. Bu dönemde faiz dışı harcamalardaki yıllık artış %111,8 ile yıllık TÜFE enflasyonunun üzerinde gerçekleşti. Nisan'da alansal bazlı tarımsal destekler kapsamında yapılan gübre ve mazot desteğinin Mart'a kıyasla 4,4 milyar TL azalması dikkat çekerken, KİT'lere iç borç aktarımları kapsamında yapılan ödemeler bütçe harcamalarını 11,5 puan arttırdı. Söz konusu kaynak aktarımında doğal gaz fiyatlarındaki artış nedeniyle BOTAŞ'a ve Elektrik Üretimi A.Ş.'ye yapılan toplam 7,6 milyar TL'lik ödeme öne çıktı. Böylece, Ocak-Nisan döneminde KİT'lere yapılan iç borç aktarımları yıllık bazda yaklaşık 12 katına çıkarak 67,4 milyar TL'ye yükseldi. Mart-Nisan döneminde KKM hesaplarının kur artışlarına karşı korunmasına ilişkin giderler toplam 16,3 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

### Beklentiler...

Nisan ayında enerji fiyatlarındaki hızlı artışın devam etmesinin etkisiyle bütçe giderlerinin gelirlerin üzerinde artması merkezi yönetim bütçesinin olumsuz bir performans sergilemesine neden oldu. Önümüzdeki dönemde, yüksek enflasyon ortamında iç talepte gözlenebilecek ivme kaybının da bütçe gelirleri üzerinde baskı oluşturabileceği değerlendiriliyor.

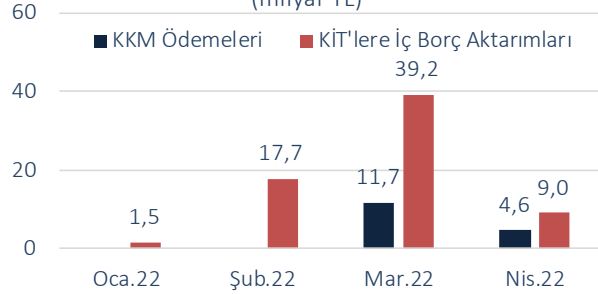
### Bütçe Göstergeleri

(Ocak-Nisan dönemi kümülatif, milyar TL)



### Bütçe Giderleri

(milyar TL)



### Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Nisan			Ocak-Nisan			% 2022 Bütçe Gerç./ Bütçe	
	2021	2022	% Değişim	2021	2022	% Değişim	Hedefi	Hedefi (%)
<b>Harcamalar</b>	<b>110,7</b>	<b>214,3</b>	<b>93,6</b>	<b>432,0</b>	<b>786,0</b>	<b>81,9</b>	<b>1.751,0</b>	<b>44,9</b>
Faiz Harcamaları	18,6	19,1	3,0	67,5	104,0	54,0	240,4	43,3
Faiz Dışı Harcamalar	92,1	195,1	111,8	364,5	682,0	87,1	1.510,6	45,1
<b>Gelirler</b>	<b>93,8</b>	<b>164,1</b>	<b>75,0</b>	<b>437,9</b>	<b>766,6</b>	<b>75,1</b>	<b>1.472,6</b>	<b>52,1</b>
Vergi Gelirleri	76,3	136,3	78,6	331,4	591,4	78,5	1.258,3	47,0
Diğer Gelirler	17,5	27,8	59,3	106,5	175,2	64,5	214,3	81,8
<b>Bütçe Dengesi</b>	<b>-16,9</b>	<b>-50,2</b>	<b>196,6</b>	<b>5,9</b>	<b>-19,4</b>	<b>-</b>	<b>-278,4</b>	<b>7,0</b>
<b>Faiz Dışı Denge</b>	<b>1,7</b>	<b>-31,0</b>	<b>-</b>	<b>73,4</b>	<b>84,6</b>	<b>15,3</b>	<b>-38,0</b>	<b>-</b>

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.



## Türkiye Ekonomisi - Enflasyon

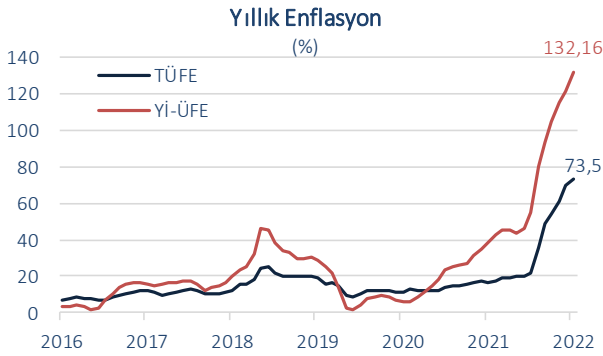
## Mayıs'ta aylık TÜFE artışı %2,98 oldu.

Mayıs'ta TÜFE bir önceki aya göre %2,98 oranında artarak son 7 ayın en yavaş yükselişini gerçekleştirdi. Piyasa beklentisi TÜFE'nin aylık bazda %4,8 artacağı yönündeydi. Yurt içi ÜFE'deki aylık artış ise yüksek seyrini sürdürerek %8,76 oldu.

Mayıs (değişim %)	TÜFE		Yurt İçi ÜFE	
	2021	2022	2021	2022
Aylık	0,89	2,98	3,92	8,76
Yılsonuna Göre	6,39	35,64	17,34	51,43
Yıllık	16,59	73,50	38,33	132,16
Yıllık Ortalama	14,13	39,33	22,24	80,38

## Yıllık TÜFE enflasyonu %73,5'e yükseldi.

Mayıs'ta yıllık TÜFE enflasyonu %73,5 ile Ekim 1998'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Bu dönemde, yıllık Yİ-ÜFE enflasyonu da yükselişini sürdürerek %132,16 ile son 28 yılın en yüksek düzeyine çıktı.



## Gıda ve ulaştırma grupları TÜFE'deki artışta öne çıktı.

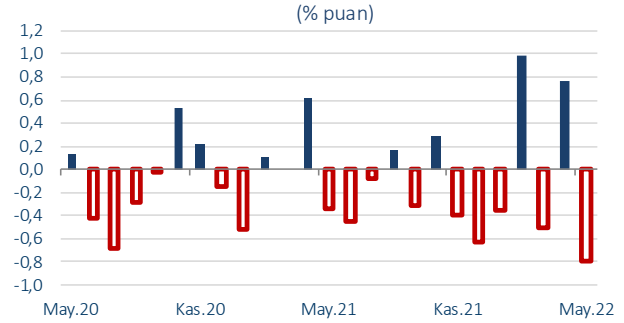
Şubat ayından bu yana olduğu gibi Mayıs ayında da fiyat artışları 12 ana harcama grubunun tümüne yayıldı. Fiyatların bir önceki aya kıyasla %3,43 yükseldiği ulaştırma grubu aylık TÜFE enflasyonunu 61 baz puan ile en fazla yukarı çeken grup oldu. Özellikle sebze fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle aylık bazda %1,63 ile sınırlı yükseliş kaydeden gıda grubu da TÜFE enflasyonunu 45 baz puan arttırdı. Mayıs ayında talebin yüksek seyrettiği hizmet sektörlerinde fiyatların aylık bazda hızlı yükseldiği dikkat çekti.

Ana harcama gruplarının yıllık tüketici enflasyonu üzerindeki etkilerine bakıldığında da, fiyat artışının %91,6 düzeyine ulaştığı gıda grubu enflasyona 23,1 puan ile en yüksek katkıda bulunan grup oldu. Jeopolitik gerilimlerin akaryakıt fiyatları üzerindeki etkisi nedeniyle maliyetlerin 2 katın üzerinde yükseldiği ulaştırma grubu da yıllık TÜFE artışına 16,2 puan katkı yaptı.

## Taze meyve ve sebze fiyatları aylık bazda %11,1 geriledi.

Mayıs ayında B (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) ve C (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın hariç TÜFE) çekirdek enflasyon göstergelerindeki yıllık artışlar sırasıyla %61,6 ve %56 ile manşet enflasyonun altında gerçekleşti. Bu dönemde taze meyve ve sebze fiyatlarının aylık bazda %11,1 gerilemesi dikkat çekti. Böylece, işlenmemiş gıda fiyatları aylık bazda %1,8 gerilemiş oldu.

## Mevsimsel Faktörlerin Aylık Enflasyona Katkısı



## Yıllık Yİ-ÜFE artışında gıda grubu ile enerji fiyatları yüksek katkı sağlamaya devam ediyor.

Yİ-ÜFE'nin tüm alt sektörlerinde fiyatlar artış kaydetmeye devam ediyor. Ana sanayi grupları incelendiğinde, Mayıs ayında enerji grubunda fiyatlar aylık bazda %27,7, yıllık bazda %300,2 yükseldi. Bu kapsamda, elektrik, gaz üretim ve dağıtım fiyatları aylık bazda %38,5 yükselerek 3,82 puan ile aylık Yİ-ÜFE enflasyonuna en fazla katkı sağlayan sektör oldu. Bu dönemde, gıda grubu fiyatları da aylık bazda %8 yükselerek enflasyona 1,66 puan katkı sağladı. Ayrıca, pamuk fiyatlarındaki artışın etkisiyle tekstil sektöründe fiyatların %4,9 yükseldiği gözlemlendi.

Yıllık Yİ-ÜFE'ye en yüksek katkıyı 26,1 puan ile fiyatların %128 yükseldiği gıda grubu yaptı. Yıllık bazda %360 ile fiyatların en fazla yükseldiği elektrik, gaz üretim ve dağıtım grubu olurken, Yİ-ÜFE'yi 24,4 puan ile en çok arttıran ikinci grup oldu. İmalat sanayiinin çoğunluğunu oluşturan ara malı grubunda fiyatlar yıllık bazda %122,2, dayanıksız tüketim mallarında %106,8 yükseldi.

## Beklentiler...

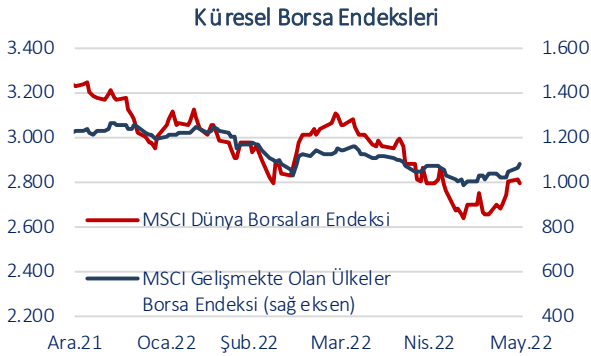
Son haftalarda TL'de gözlenen değer kaybının yanı sıra doğalgaz, elektrik ve akaryakıt fiyatlarındaki artışlar ile yapılan ÖTV düzenlemeleri enflasyondaki artışın önümüzdeki dönemde de devam edeceğine işaret ediyor. Üretici ve tüketici fiyatları arasındaki gittikçe genişleyen fark da TÜFE üzerinde ilave baskı oluşabileceğini gösteriyor. Ayrıca, Rusya ve Ukrayna'da devam etmekte olan savaşın küresel gıda tedariki ve fiyatları üzerinde oluşturduğu baskı endişe yaratıyor.

	29.Nis	31.May	Değişim
5-Y CDS Primi (baz puan)	613	707	94 bp ▲
2-Y Gösterge Tahvil Faizi	%21,69	%25,56	387 bp ▲
BIST-100	2.431	2.547	%4,8 ▲
USD/TL	14,8416	16,3748	%10,3 ▲
EUR/TL	15,6591	17,6060	%12,4 ▲
Döviz Sepeti*	15,2504	16,9904	%11,4 ▲

(\*) (0,5 USD/TL + 0,5 EUR/TL)

### Mayıs'ta küresel piyasalar karışık bir görünüm sergiledi.

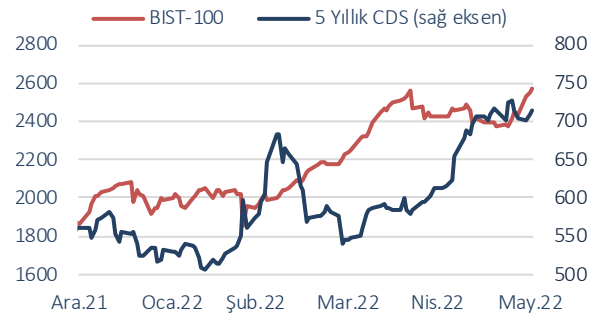
Küresel ölçekte yüksek seyreden enflasyon merkez bankalarının izleyecekleri politikalara ilişkin gelişmelerin Mayıs ayında da gündemde ön planda yer almasına neden oldu. Fed'in en az iki toplantıda 50 baz puanlık faiz artırımlarına devam etmesi beklenirken, Euro Alanı'nda enflasyonun tarihi yüksek düzeylere çıkmasıyla ECB'nin Temmuz ayında faiz artırımına gideceği beklentisi ağırlık kazandı. Öte yandan, küresel ekonomik aktivitenin ivme kaybettiğine işaret eden gelişmeler de piyasaların gündeminde yer aldı. Ukrayna-Rusya savaşının devam etmesinin getirdiği risklerin yanında AB ülkelerinin Rusya'ya karşı açıkladığı petrol ambargosu piyasalarca yakından izlendi. Söz konusu gelişmelerin etkisiyle küresel borsa endeksleri ay boyunca dalgalı bir seyir izledi.



### TL'de değer kaybı sürdü.

Türkiye'ye yönelik risk algısı Mayıs ayında baskı altında kalırken, 5 yıl vadeli CDS risk primi ay içinde 726 baz puan ile tarihi yüksek seviyesini gördü. Bu dönemde TL cinsi borçlanma araçlarının faiz oranlarındaki yükseliş devam etti. 2 yıl vadeli gösterge tahvilin bileşik faizi Mayıs ayını aylık bazda 387 baz puan artışla %25,56 düzeyinde tamamladı. Nisan ayını 14,84'ten tamamlayan USD/TL kuru Mayıs ayında bir önceki aya göre %10,3 yükselerek 16,37 düzeyine çıktı. EUR/TL de %12,4 artarak 17,61 oldu. TL'de yaşanan değer kaybının Haziran ayının ilk günlerinde de sürdüğü izleniyor. Diğer taraftan BIST-100 endeksi yükseliş eğilimini koruyarak Mayıs ayını %4,8'lik artışla 2.547 puandan tamamladı.

### CDS ve BIST-100



### TCMB politika faizini %14'te tuttu.

TCMB 26 Mayıs tarihli toplantısında, politika faizini beklentilere uygun biçimde %14 seviyesinde tuttu. Toplantı sonrası yayımlanan metinde, makroihtiyati politika setinin ek tedbirlerle kararlı bir şekilde uygulanacağı, tüm politika araçlarında kalıcı ve güçlendirilmiş liralasmayı teşvik eden geniş kapsamlı bir politika çerçevesinin gözden geçirildiği ve değerlendirme süreçleri tamamlanan teminat ve likidite politika adımlarının devreye alınacağı vurgulandı.

TCMB'nin 27 Mayıs'ta yayımlanan yılın ilk Finansal İstikrar Raporu'nda, ihracattaki canlı seyir ve turizm sektöründeki toparlanmaya karşılık küresel emtia fiyatlarındaki yükselişin ve artan oynaklığın cari işlemler açığındaki iyileşmeyi geciktirdiğine değinilirken, reel sektörün borçluluk oranının emsal ülkelere kıyasla olumlu yönde ayrıştığı ifade edildi. Ayrıca, son dönemde hızlanan kredi büyümesinde, yükselen girdi maliyetlerinin işletme sermayesi ihtiyacını artırmasının etkili olduğu değerlendirildi.

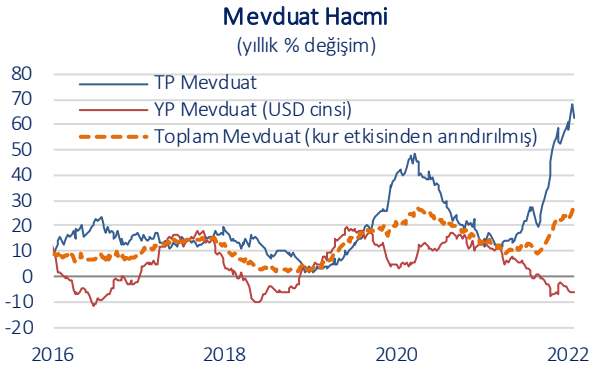
### Piyasanın yılsonu enflasyon beklentisi %57,92'ye yükseldi.

Yurt içi enflasyon göstergelerinde bozulmanın devam etmesi piyasa aktörlerinin enflasyon beklentilerini de yukarı taşıyor. TCMB'nin Mayıs ayı Piyasa Katılımcıları Anketi'nin sonuçlarına göre, yılsonu enflasyon beklentisi %46,44'ten %57,92'ye, 12 ay sonrasına ilişkin TÜFE artışı beklentisi de %28,41'den %33,28 düzeyine yükseldi. Ankete göre piyasa katılımcılarının yılsonu USD/TL tahmini 16,85'ten 17,57'ye, cari açık beklentisi 27,2 milyar USD'den 32,7 milyar USD'ye çıktı.

## Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Sektörü

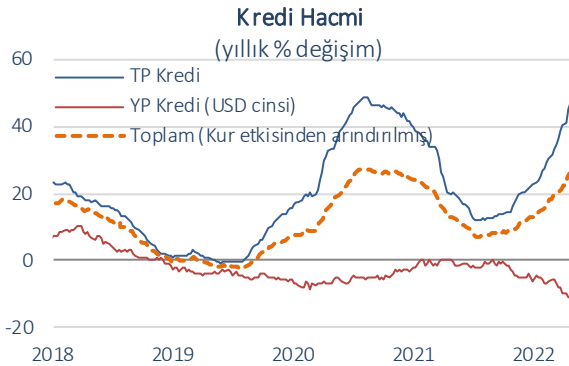
## TP mevduat hacmindeki yıllık artış devam ediyor.

BDDK Haftalık Bülten verilerine göre, 27 Mayıs itibarıyla TP mevduat hacmi yıllık bazda %62,7 genişleyerek 2.764 milyar TL'ye ulaşırken, USD bazında YP mevduat hacmi % 5,9 azalışla 237 milyar USD oldu. Böylece, toplam mevduat hacmi yıllık bazda %72 artışla 6.605 milyar TL'ye ulaştı. Bu dönemde kur etkisinden arındırılmış mevduat hacmi yıllık bazda %24,5 genişledi. 27 Mayıs itibarıyla kur korumalı mevduat hacmi bir önceki ay sonuna kıyasla yaklaşık 96 milyar TL artarak 904 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.



## Toplam kredi hacmi artışı %56,8 düzeyinde...

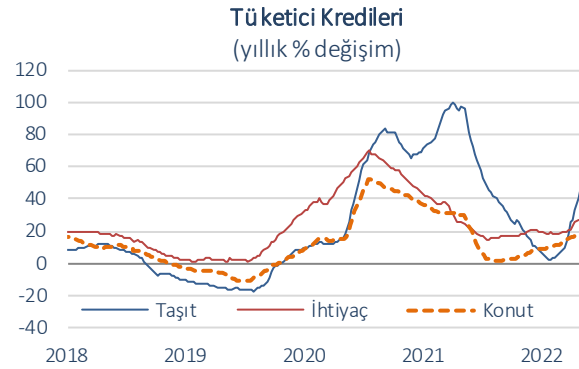
Bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi 27 Mayıs itibarıyla yıllık bazda %56,8 oranında genişleyerek 6.035 milyar TL oldu. Bu dönemde kur etkisinden arındırılmış kredi hacmi artışı %26,8 ile Eylül 2020'den bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti. Nisan ayında %40,7 olan yıllık TP kredi büyümesi Mayıs ayında ivme kazanarak 27 Mayıs itibarıyla %49'a ulaştı. Kur gelişmelerinin etkisiyle baskı altında kalan USD cinsi YP kredi hacmindeki yıllık düşüş Mayıs ayında %10,9 ile tarihi yüksek düzeyde gerçekleşti. 27 Mayıs itibarıyla 149,8 milyar USD düzeyinde gerçekleşen USD bazında YP kredi hacmi 2014 yılından bu yana kaydedilen en düşük seviyelerde seyrediyor.



## Taşit kredilerindeki artış Mayıs ayında hız kazandı.

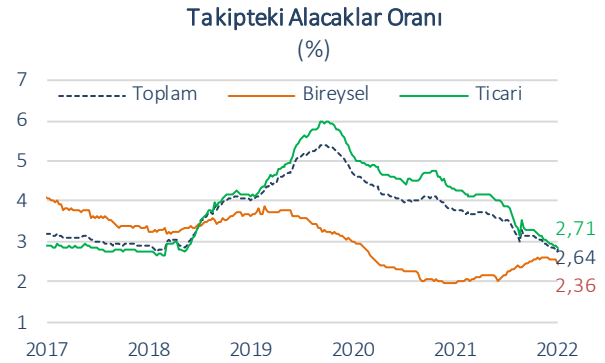
Şubat ve Mart aylarında yıllık bazda %2-5 bandında artış sergiledikten sonra Nisan ayıyla birlikte BDDK'nın taşıt

kredilerinde taksitlendirmeye konu araç fiyatlarına ilişkin limitleri ve vade sürelerini çeşitli düzeylerde artırmasının etkisiyle ivme kazanan taşıt kredilerindeki artış 27 Mayıs haftasında %46,2'ye ulaştı. Bu dönemde, konut kredileri %20, ihtiyaç kredileri %27,4 düzeyinde arttı. Böylece, 27 Mayıs itibarıyla tüketici kredilerindeki yıllık artış %24,8 ile yaklaşık bir yılın en yüksek düzeyine yükseldi. Bireysel kredi kartı bakiyesi, yüksek enflasyonun da etkisiyle 27 Mayıs haftasında geçen yılın aynı haftasına kıyasla %68 ile tarihi yüksek seviyede artış sergiledi.



## Takipteki alacaklar oranı %2,64'e geriledi.

Kredi hacmindeki hızlı genişlemenin de etkisiyle takipteki alacaklar oranı 27 Mayıs itibarıyla %2,64 düzeyine gerileyerek Temmuz 2012'den bu yana en düşük seviyesine indi. Söz konusu oran bireysel kredilerde %2,36, ticari kredilerde %2,71 düzeyinde gerçekleşti.



## Yabancı para net genel pozisyonu...

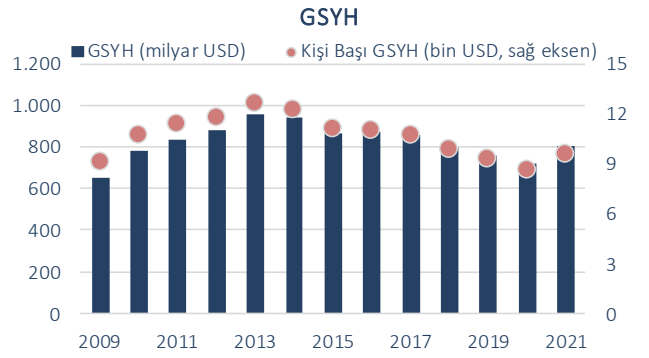
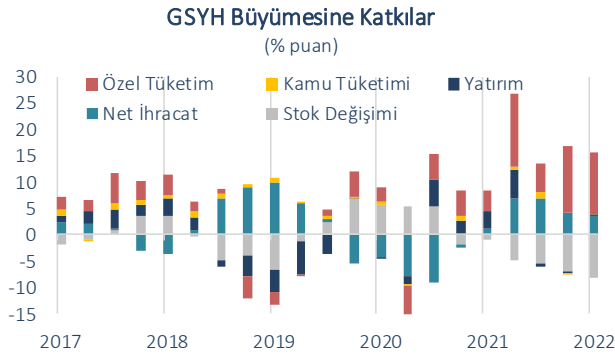
Yabancı para net genel pozisyonu 27 Mayıs itibarıyla bilanço içi kalemlerde (-)33.397 milyon USD, bilanço dışında (+)36.991 milyon USD oldu. Böylece, bankacılık sektörü yabancı para net genel pozisyonu (+)3.593 milyon USD düzeyinde gerçekleşti.

## Genel Değerlendirme

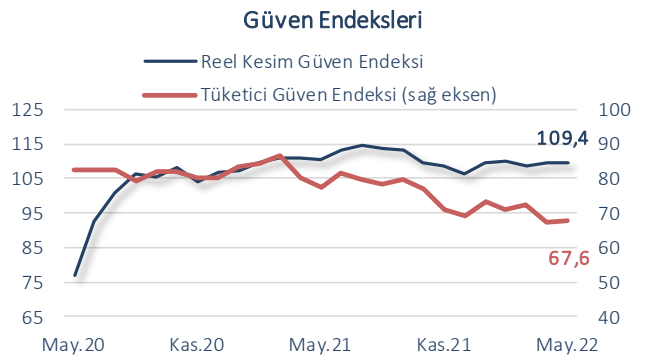
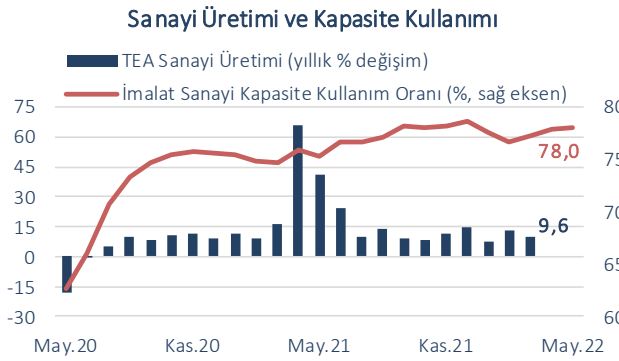
Mayıs ayında küresel ekonomik aktivite, Rusya-Ukrayna savaşı ve Çin’de uygulanan karantina önlemlerinin etkisiyle ivme kaybederken, ABD başta olmak üzere tüm dünyada faizlerin artış eğilimi sergilemesi önümüzdeki dönemde de büyüme endişelerinin süreceğine işaret ediyor. Salgın sonrasında ertelenmiş talebin devreye girmesiyle artan seyahatlerin ve Çin’in karantina uygulamasını gevşetmesinin bu endişeleri bir miktar hafifletmesi bekleniyor. Yüksek enflasyon da küresel ölçekte ortak bir sorun olarak gündemde kalmaya devam ediyor. AB ülkelerinin Rus petrolüne ambargo uygulayacağını açıklamasıyla petrol fiyatları hızlı artış sergilerken, yukarı yönlü baskının üretim artışıyla dengelenmeye çalışıldığı görülüyor. Öte yandan, jeopolitik gelişmelerin etkisiyle gıda tedarikine ilişkin endişeler ve çeşitli ülkelerce alınan önlemler de enflasyonist baskıları pekiştiriyor. Enflasyonu kontrol altına almak adına merkez bankalarının sıkılaştırıcı para politikası adımlarının yakından takip edildiği mevcut ortamda finansal piyasalar yön bulmakta zorlanıyor.

Türkiye ekonomisi yılın ilk çeyreğinde enflasyonist ortamda öne çekilen iç talebin de etkisiyle %7,3 ile hızlı bir büyüme performansı sergiledi. İkinci çeyreğe ilişkin öncü göstergeler ülkede iktisadi faaliyetin ilk çeyreğe kıyasla hız kestiğine işaret ederken, önümüzdeki dönemde fiyat gelişmelerinin de büyüme üzerinde etkili olabileceği değerlendiriliyor. Son dönemde TL’de gözlenen değer kaybının yanı sıra küresel emtia fiyatlarındaki artışlar enflasyona ilişkin risklerin önümüzdeki dönemde de devam edeceğine işaret ediyor. İhracattaki güçlü seyir sürmekle birlikte, başta enerji olmak üzere küresel emtia fiyatlarındaki artışın etkisiyle genişleyen dış ticaret açığı turizmde beklenen olumlu performansa rağmen cari denge görünümüne ilişkin beklentilerin bozulmasına neden oluyor.

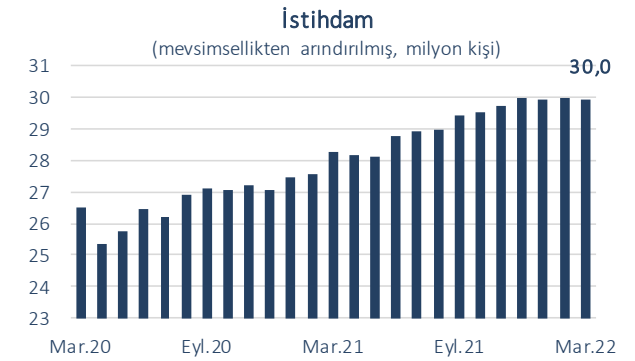
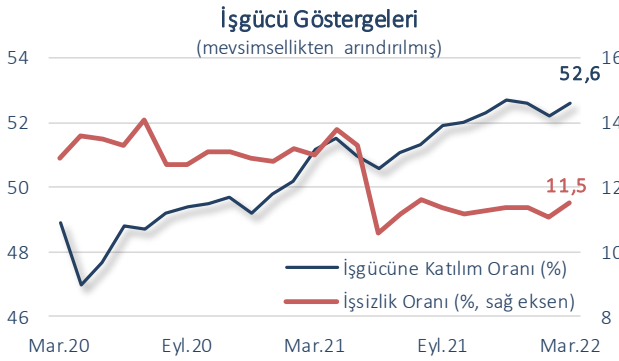
## Büyüme



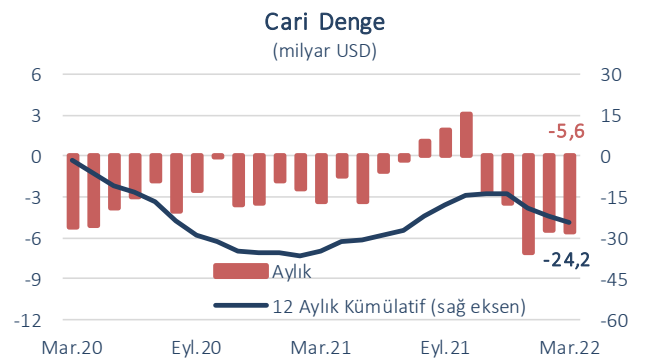
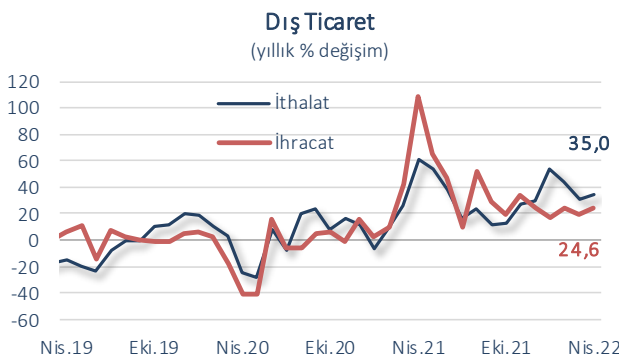
## Öncü Göstergeler



## İşgücü Piyasaları



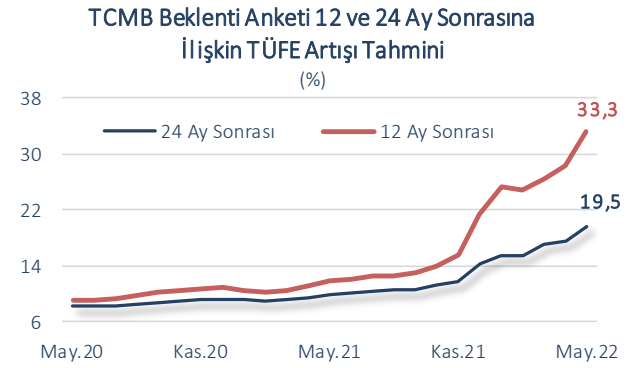
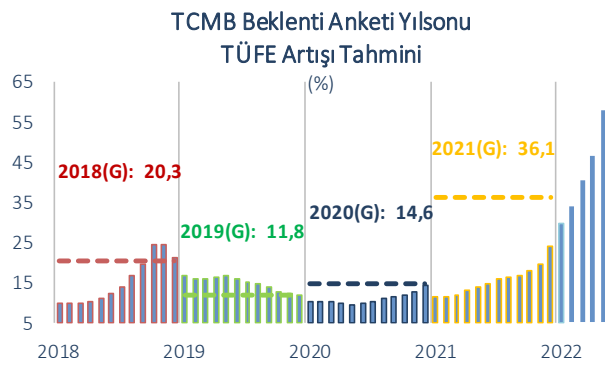
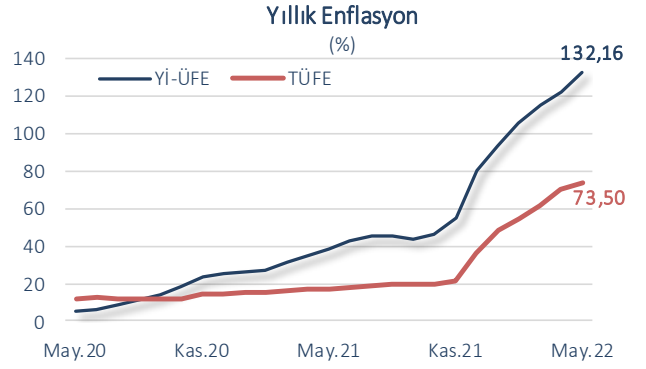
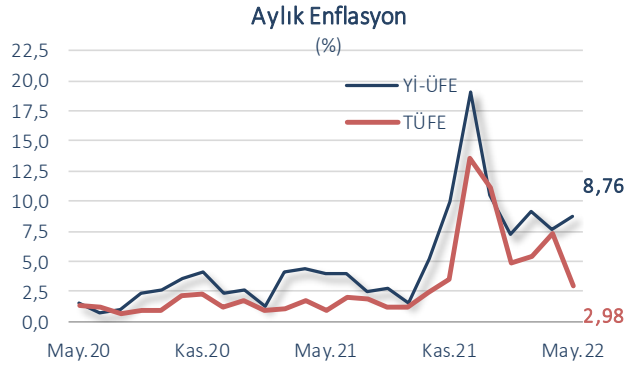
## Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi



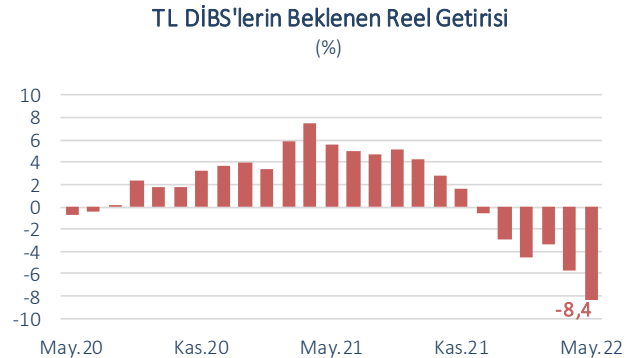
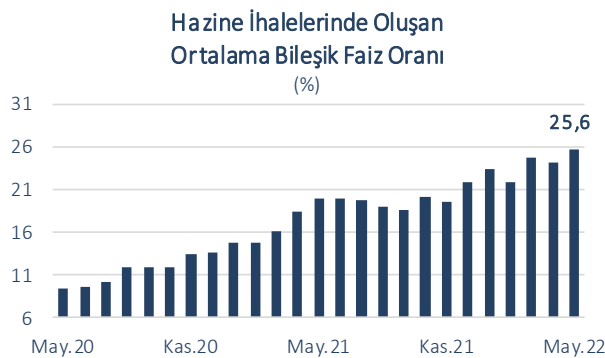
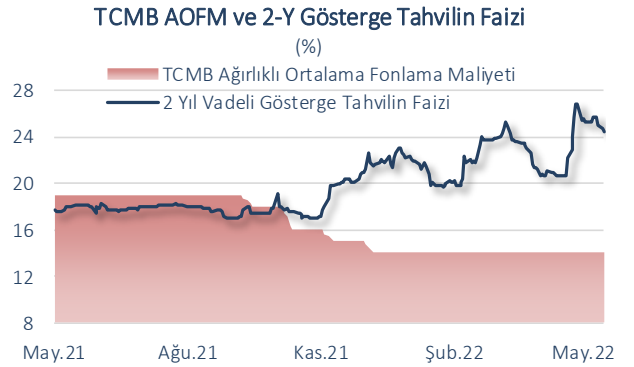
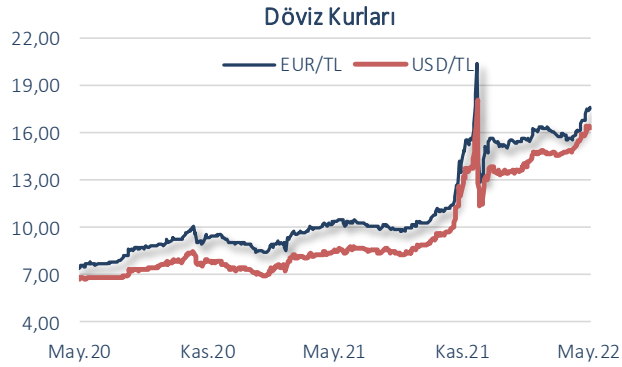
(TEA) Takvim etkisinden arındırılmış

Kaynak: Datastream, TCMB, TÜİK

Enflasyon Göstergeleri



Döviz ve Tahvil Piyasaları



## Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2017	2018	2019	2020	2021	Ç1-22		
GSYH (milyar USD)	859	797	760	717	803	180		
GSYH (milyar TL)	3.134	3.758	4.318	5.047	7.209	2.496		
Büyüme Oranı (%)	7,5	3,0	0,9	1,8	11,0	7,3		
Enflasyon (%)						Mar.22	Nis.22	May.22
TÜFE (yıllık)	11,92	20,30	11,84	14,60	36,08	54,4	61,1	73,50
Yurt İçi ÜFE (yıllık)	15,47	33,64	7,36	25,15	79,89	105,01	114,97	132,16
Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü Piyasası Verileri						Oca.22	Şub.22	Mar.22
İşsizlik Oranı (%)	9,9	12,7	13,4	12,9	11,4	11,4	11,1	11,5
İşgücüne Katılım Oranı (%)	52,8	53,2	52,6	49,2	52,7	52,6	52,2	52,6
Döviz Kurları						Mar.22	Nis.22	May.22
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	86,3	76,3	76,0	61,9	47,7	53,8	57,1	
USD/TL	3,79	5,32	5,95	7,43	13,28	14,67	14,86	16,38
EUR/TL	4,55	6,08	6,68	9,09	15,10	16,32	15,67	17,55
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	4,17	5,70	6,32	8,26	14,19	15,49	15,26	16,97
Dış Ticaret Dengesi <sup>(1)</sup> (milyar USD)						Şub.22	Mar.22	Nis.22
İhracat	164,5	177,2	180,8	169,6	225,3	231,7	235,5	240,1
İthalat	238,7	231,2	210,3	219,5	271,4	289,8	297,0	304,7
<b>Dış Ticaret Dengesi</b>	<b>-74,2</b>	<b>-54,0</b>	<b>-29,5</b>	<b>-49,9</b>	<b>-46,2</b>	<b>-43,5</b>	<b>-61,5</b>	<b>-64,6</b>
Karşılama Oranı (%)	68,9	76,6	86,0	77,3	83,0	83,2	79,3	78,8
Ödemeler Dengesi <sup>(1)</sup> (milyar USD)						Oca.22	Şub.22	Mar.22
<b>Cari İşlemler Dengesi</b>	<b>-40,9</b>	<b>-21,7</b>	<b>5,3</b>	<b>-35,5</b>	<b>-14,9</b>	<b>-19,0</b>	<b>-22,0</b>	<b>-24,2</b>
<b>Finans Hesabı</b>	<b>-49,7</b>	<b>1,1</b>	<b>5,1</b>	<b>-39,5</b>	<b>-4,5</b>	<b>-12,1</b>	<b>-17,1</b>	<b>-19,5</b>
Doğrudan Yatırımlar (net)	-8,5	-8,9	-6,6	-4,6	-7,7	-7,8	-7,0	-6,9
Portföy Yatırımları (net)	-24,4	0,9	2,8	9,6	-0,8	5,2	6,2	3,6
Diğer Yatırımlar (net)	-8,5	19,4	2,6	-12,6	-19,4	-28,3	-31,9	-33,6
Rezerv Varlıklar (net)	-8,2	-10,4	6,3	-31,9	23,3	18,8	15,7	17,3
<b>Net Hata ve Noksan</b>	<b>-8,8</b>	<b>22,7</b>	<b>-0,3</b>	<b>-3,9</b>	<b>10,5</b>	<b>7,0</b>	<b>5,0</b>	<b>4,7</b>
<b>Cari İşlemler Açığı/GSYH (%)</b>	<b>-4,8</b>	<b>-2,7</b>	<b>0,7</b>	<b>-5,0</b>	<b>-1,9</b>	-	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri <sup>(2)(3)</sup> (milyar TL)						Şub.22	Mar.22	Nis.22
<b>Harcamalar</b>	<b>678,3</b>	<b>830,8</b>	<b>1.000,0</b>	<b>1.203,7</b>	<b>1.599,6</b>	<b>346,8</b>	<b>571,7</b>	<b>786,0</b>
Faiz Harcamaları	50,2	74,0	99,9	134,0	180,9	57,9	84,8	104,0
Faiz Dışı Harcamalar	628,0	756,8	900,1	1.069,8	1.418,8	288,9	486,9	682,0
<b>Gelirler</b>	<b>630,5</b>	<b>758,0</b>	<b>875,3</b>	<b>1.028,4</b>	<b>1.407,4</b>	<b>446,6</b>	<b>602,5</b>	<b>766,6</b>
Vergi Gelirleri	536,6	621,5	673,9	833,3	1.164,8	327,7	455,2	591,4
<b>Bütçe Dengesi</b>	<b>-47,8</b>	<b>-72,8</b>	<b>-124,7</b>	<b>-175,3</b>	<b>-192,2</b>	<b>99,8</b>	<b>30,8</b>	<b>-19,4</b>
<b>Faiz Dışı Denge</b>	<b>8,9</b>	<b>1,1</b>	<b>-24,8</b>	<b>-41,3</b>	<b>-11,4</b>	<b>157,7</b>	<b>115,6</b>	<b>84,6</b>
<b>Bütçe Dengesi/GSYH (%)</b>	<b>-1,5</b>	<b>-1,9</b>	<b>-2,9</b>	<b>-3,5</b>	<b>-2,7</b>	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Şub.22	Mar.22	Nis.22
İç Borç Stoku	535,4	586,1	755,1	1060,4	1.321,2	1.397,1	1.483,0	1.503,8
Dış Borç Stoku	341,0	481,0	574,0	752,5	1426,5	1551,3	1627,8	1621,5
<b>Toplam Borç Stoku</b>	<b>876,5</b>	<b>1067,1</b>	<b>1.329,1</b>	<b>1.812,8</b>	<b>2.747,7</b>	<b>2.948,4</b>	<b>3.110,8</b>	<b>3.125,3</b>

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göredir.

## Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

## BDDK Tarafından Açıklanan Aylık Bülten Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

(milyar TL)	2017	2018	2019	2020	2021	Mar.22	Nis.22	Değişim <sup>(1)</sup>
<b>AKTİF TOPLAMI</b>	<b>3.258</b>	<b>3.867</b>	<b>4.491</b>	<b>6.106</b>	<b>9.215</b>	<b>10.158</b>	<b>10.375</b>	<b>12,6</b>
<b>Krediler</b>	<b>2.098</b>	<b>2.394</b>	<b>2.656</b>	<b>3.576</b>	<b>4.901</b>	<b>5.503</b>	<b>5.648</b>	<b>15,2</b>
TP Krediler	1.414	1.439	1.642	2.353	2.832	3.221	3.417	20,7
Pay (%)	67,4	60,1	61,8	65,8	57,8	58,5	60,5	-
YP Krediler	684	956	1.015	1.224	2.069	2.282	2.231	7,8
Pay (%)	32,6	39,9	38,2	34,2	42,2	41,5	39,5	-
Takipteki Alacaklar (brüt)	64,0	96,6	150,8	152,6	160,1	162,8	160,9	0,5
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,0	3,9	5,3	4,1	3,2	2,9	2,8	-
<b>Menkul Değerler</b>	<b>401</b>	<b>477</b>	<b>660</b>	<b>1.022</b>	<b>1.476</b>	<b>1.711</b>	<b>1.750</b>	<b>18,6</b>
<b>PASİF TOPLAMI</b>	<b>3.258</b>	<b>3.867</b>	<b>4.491</b>	<b>6.106</b>	<b>9.215</b>	<b>10.158</b>	<b>10.375</b>	<b>12,6</b>
<b>Mevduat</b>	<b>1.711</b>	<b>2.036</b>	<b>2.567</b>	<b>3.455</b>	<b>5.303</b>	<b>5.972</b>	<b>6.131</b>	<b>15,6</b>
TP Mevduat	955	1.042	1.259	1.546	1.880	2.502	2.659	41,4
Pay (%)	55,8	51,2	49,0	44,7	35,5	41,9	43,4	-
YP Mevduat	756	994	1.308	1.909	3.423	3.471	3.473	1,5
Pay (%)	44,2	48,8	51,0	55,3	64,5	58,1	56,6	-
<b>İhraç Edilen Menkul Kıymetler</b>	<b>145</b>	<b>174</b>	<b>194</b>	<b>224</b>	<b>310</b>	<b>322</b>	<b>312</b>	<b>0,6</b>
<b>Bankalara Borçlar</b>	<b>475</b>	<b>563</b>	<b>533</b>	<b>658</b>	<b>1.048</b>	<b>1.137</b>	<b>1.150</b>	<b>9,7</b>
<b>Repodan Sağlanan Fonlar</b>	<b>99</b>	<b>97</b>	<b>154</b>	<b>255</b>	<b>587</b>	<b>464</b>	<b>496</b>	<b>-15,5</b>
<b>ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI</b>	<b>359</b>	<b>421</b>	<b>492</b>	<b>600</b>	<b>714</b>	<b>913</b>	<b>957</b>	<b>34,1</b>
Net Dönem Kârı/Zararı	48,6	54,1	49,0	58,5	93,0	63,2	98,2	-
<b>RASYOLAR (%)</b>								
Krediler/GSYH	67,0	63,7	61,5	70,9	68,0			
Krediler/Aktifler	64,4	61,9	59,1	58,6	53,2	54,2	54,4	-
Menkul Kıymet/Aktifler	12,3	12,4	14,7	16,7	16,0	16,8	16,9	-
Mevduat/Pasifler	52,5	52,6	57,1	56,6	57,5	58,8	59,1	-
Krediler/Mevduat	122,6	117,6	103,5	103,5	92,4	92,1	92,1	-
Sermaye Yeterliliği	16,9	17,3	18,4	18,7	18,4	20,4	20,4	-

(1) Yılsonuna göre % değişim

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.